

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1893. augusztus 17. napján

Sárköz-Ujlakon tartott
KÖZGYÜLÉSÉNEK
J E G Y Z Ö K Ö N Y V E.

KIADTA

HAJDU ZSIGMOND,

EGYHÁZMEGYEI ALJEGYZŐ.

12

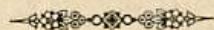
SZATMÁRON,
A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL.
1893.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1893. augusztus 17. napján

Sárköz-Ujlakon tartott
KÖZGYÜLÉSÉNEK
J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

KIADTA

HAJDU ZSIGMOND,

EGYHÁZMEGYEI ALJEGYZŐ.

SZATMÁRON,
A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL.
1893.

**Bencsik István esperes és Böszörményi Zsigmond világi tanács-
bíró elnöklete alatt.**

Jelenvoltak: Gergely Károly, Balogh István, Szél György, Molnár Lajos egyházi, Torday Imre, Szeőke Barnabás világi tanácsbírák. Barkász Albert, Bartha Mór, Ferenczy Gyula, Gál Péter, Hajdu Albert, Király Gyula, Kovács Zsigmond, Melegh Albert, Nagy Elek, Papolezi Zoltán, Sarkadi Mihály, Sátor Dávid, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond, Joó Kálmán lelkészek; Imre Károly, Szondy István tanítók; Apa, Pettyén, Krassó, Kis-Peleske és Kis-Palád képviselői és több hallgató.

Jegyzők: Torday Imre és Hajdu Zsigmond.

Esperes ur buzgó imában Isten kegyelmét segítségül hívva, a gyűlés alkotó tagjait s vendégeit üdvözölve, a gyűlést megnyitottnak nyilváníttja.

77. sz. Esperes ur Szeőke Barna világi tanácsbíró urat az eskü letételére felhívja.

Megválasztott tanácsbíró az esküt készséggel letevén, a bizalmat hálásan megköszöni, jó akaratát, egyháza s vallása iránti buzgóságát egyházmegyénk érdekében felajánlja, — esperes urtól ismét meleg szavakban üdvözlötve, székét éljenzések között elfoglalja.

78. sz. Egyházmegyei gondnok ur ő méltósága a gyűlésen meg nem jelenvén, esperes ur felkéri Böszörményi Zsigmond világi legidősebb tanácsbíró urat a helyettes gondnoki szék elfoglalására.

Böszörményi Zsigmond tanácsbíró ur a felhívásnak engedve, elfoglalja a világi elnöki széket.

79. sz. Esperes ur a tavaszi egyházmegyei gyűlés óta történt változásokat bejelenti a következőkben: Csáky János Garbóleczról Száraz-Berekre, Füzesy Pál volt paraszniai tanító Garbóleczra, Ányós Miklós helyére — ki az állami iskolába választatott meg — Vég Gábor okleveles tanító egy próba évre Sz.-Váraljára, Técsi Lajos Udvariba tanítókul választattak meg. Vass József volt szamos-becsi káplán Nagy-

Bányára választatott meg segédlelkészül, kiket új állomásaikon meg is erősített.

Esperes ur jelentése tudomásul vétetik és helybenhagyatik.

80. sz. Az egyházmegyei közpénztárnoki állásra beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság a szavazatok összeszámlálásáról Pettyénben f. évi június hó 11-én felvett jegyzőkönyvét beterjeszti.

A beadott szavazatok közül abszolút többséget senki sem nyervén, s a mennyiben az új szavazás már el is rendeltetett, a beterjesztett jegyzőkönyv tudomásul vétetik s irattárba tétetik.

81. sz. 508/1893. elnöki szám alatt a közpénztárnokra beadott szavazatok felbontásával megbízott küldöttség 1893. aug. 14-én Misztótfaluban felvett jegyzőkönyvét beterjeszti:

Beérkezett 41 szavazat, nem szavazott Krassó.

A beadott szavazatok közül a garbólczi, kis-hodosi és kis-kolesi, mivel két első gondnokkal alá nem íratta, utóbbi nem kijelölt egyénre szavazott, — érvényteleneknek nyilvánítottak.

Az érvényes 38 szavazatból Molnár Lajos kis-peleskei lelkész s egyházm. tanácsbíró 22, Sátor Dávid sz.-váraljai lelkész 11, Nagy Elek kis-paládi lelkész 5 szavazatot nyertek; és így Molnár Lajos tanácsbíró általános szavazattöbbséggel egyházmegyei közpénztárnoknak megválasztatott.

Megválasztott pénztárnok a bizalmat köszöni s magát a pénztár buzgó és lelkiismeretes kezelésére felajánlja. Ebből kifolyólag volt pénztárnok, Gergely Károly tanácsbíró ur az utódnak hivatalához szerencsét kívánva, kéri, hogy egy bizottság előtt új pénztárosnak átszámolhasson. A pénztár átadására volt pénztáros, Torday Imre főjegyző és Balogh István tanácsbíró urak felkéretnek.

82. sz. Esperes ur beterjeszti a domesztikai és rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért, valamint a reform. segélyegylethez folyamodó lelkészek és egyházak kérvényeit, s ajánlja hogy azok, elbírálás és véleményadás végett, időnyerés szempontjából egy küldöttségnek adassanak ki.

Az esperesi előterjesztés helybehagyatván, Balogh István tanácsbíró elnöklete alatt Sátor Dávid, Böszörményi László, Ferenczy Gyula és Kováts Zsigmond urak megbizatnak, hogy a kérvényeket vizsgálják át s adjanak véleményt; munkálatuk még e gyűlés tartama alatt bevértván.

83. sz. Olvastatott a mélt. és főtiszt. egyházkerület folyó évi közgyűlésének 124. számú határozata, melyszerint Kató Ferencz és társai apai lakosok az apai egyház községben készített új díjlevél ügyében felebbezést terjesztettek föl az egyházkerületre; de miután az új díjle-

vél az egyházkerületi gyűléshez még nem lett felterjesztve, a felebbezés és mellékletei az egyházmegyéhez visszatétetnek.

Hivatkozva az apai lelkészi és tanítói fizetés-levelek jóváhagyása tárgyában kelt f. évi 38. számú határozatra az egyházkerületi közgyűlés végzése tudomásul vétetik s a beadott felebbezés az új díjlevelekkel együtt a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni határoztatik.

84. sz. Szabó József lelkész, Böszörményi Zsigmond egyházmegyei tanácsbíró, mint egyházmegyei kiküldöttek a folyó évi 38. közgyűlési sz. a. kelt megbízatásuk folytán jelentik és véleményezik, hogy az apai egyház kebelében az ő közbenjárásokkal megállapított lelkészi és tanítói új díjlevelek, mint a melyek sem a hivatkozottakat nem terhelik túl, sem fizetésemelést nem czéloznak, melyek a terheket igazságosan osztják szét, a terményeket, szolgáltatványokat készpénzre változtatják és fizettetik, az egyházi közgyűlés által már megállapítottak; jóváhagyási záradékkal elláthatók.

A fizetési levelet három példányban és az erre vonatkozó összes alapiratokat és a régi fizetéslevelet beterjesztik.

A bizottság jelentése, véleménye és eljárása helybenhagyólag tudomásul vétetik, a jelentésben felhozott indokok alapján a beterjesztett lelkészi és tanítói fizetés-levelek a közgyűlés által jóváhagyatnak és a jóváhagyási záradékkal elláttatni határoztatik, utasittatik Apa község előljárósága, hogy a fizetésleveleket az értékszerinti bélyegekkel lássa el, melynek megtörténte után felsőbb jóváhagyás és megerősítés végett a mélt. és főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre fel fognak terjesztetni.

Kapcsolatosan jelen ügygyel, Kató Ferencz és társai által az új díjlevelek ellen beadott felebbezés is, hivatkozva az egyházkerület f. évi 124. k. gy. számú határozatára felterjesztetni határoztatik.

85. sz. Nagy Gyula és társai apai lakosok az iránt kérelmeznek, hogy az apai lelkész és tanító fizetési bérlevelének megállapítására egy bizottság küldessék ki, mivel a f. évi 38. sz. k. gy. határozattal e célra kinevezett bizottság feladatát nem kellőleg oldotta meg.

Hivatkozva ez ügyben kelt 84. számú határozatra, folyamodók kérelmükkel elutasítatnak.

86. sz. Szabó József lelkész, Böszörményi Zsigmond tanácsbíró, mint egyházmegyei kiküldöttek a folyó évi 41. k. gy. számú kiküldetésük folytán jelentik, hogy Kató Ferencz és társai által Kató Gáspár, Kató József és Varga István presbiterek elmozdítása iránt beadott kérelem tárgyát megvizsgálták és semmi ok sincs arra, hogy nevezet-

tek presbiteri állásuktól, melyet kellő lelkiismerettel és buzgósággal töltenek be, megfosztassanak.

A jelentés helybenhagyó tudomásul vétetik, Kató Gáspár és Kató József a presbiteri állásukban megerősítettnek, Varga István presbiter nem lévén, személyére nézve intézkedés tételének szüksége fenn nem forog.

87. sz. Ugyanazon küldöttség jelenti, hogy Kató Ambrusné azon kérelmének, miszerint az új díjlevél személyére vonatkozó kulcsa szerinti összegnek csak fele része vettessék reá, azon okon, mert ő özvegy, nem teljesíthető, mivel az adózás birtokaránylagos lévén, egyenlően terheli az egyenlő birtokosokat, tekintet nélkül annak özvegyi állapotára.

A jelentés jóváhagyó tudomásul vétetik.

88. sz. Olvastatott Soltész János ombodi lelkész, egyházmegyei tanácsbíró és főjegyző tiszteletteljes lemondási nyilatkozata, melyben minden egyházmegyei tisztéről való lemondását bejelenti s magát a további teendők alól felmentetni kéri.

Sajnálattal veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk a testületnek egyik kimagasló alakjától, a tanácsbírói karnak tiszteletre méltó tagjától, a munkás szorgalommal párosult főjegyzői ékes toll kezelőjétől benyújtott lemondási nyilatkozatot;

s habár a nyilatkozatban kifejtett indokok annak idején tisztelt személyére nézve sértők lehettek is, avagy nézeteltérést okozhattak, de a kölcsönös megbocsátás elve, az egyházszeretete, a vallás istápolása s a szabadgondolkodás zászlójának jelen nehéz viszonyok között fennen lobogtatása minden igaz protestánsra s különösen a lelkészi karra kettős kötelezettséget ró, s nem a küzdterről való elvonulás, sőt inkább az előre törekvés képezze mindnyájunk célját,

ugyanazért egyházmegyei közgyűlésünk a lemondó nyilatkozatát el nem fogadja, egy szívvel-lélekkel óhajtja és felkéri érdemes tagtársát arra, hogy a tanácsbírói tisztét és főjegyzői hivatalát továbbra is megtartani sziveskedjék.

89. sz. A misztótfalusi lelkészi hivatal beterjeszti az egyháztanács által 4. sz. a. hozott s az egyházi közgyűlés által 1. sz. a. megerősített azon határozatát, mely a lelkész jelenlegi fizetését t. Papoleczy Zoltán személyéhez kötve, a temető és tanítólak haszonbér jövedelmével felemelni határozta s ezen határozatát megerősíteni kéri.

Tiszt. Papoleczy Zoltán h. lelkész ur ügybuzgalmát méltányolva s egyháza érdekében kifejtett nagymérvű tevékenységét elismerve, örömmel veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a misztótfalusi egyház közönsége lelkészének érdemeit anyagilag is méltányolni óhajtja; — ugyanazért a

hozott és beterjesztett határozatokat jóváhagyja és megerősíti, azon határozott kijelentéssel, hogy ezen fizetésjavítás csakis t. Papoleczy Zoltán úr személyéhez van kötve s jogutódja arra igényt nem formálhat. Jelen határozat — felsőbb helyre — megerősítés végett felterjesztetik.

90. sz. Az egyházlátogató küldöttség jegyzőkönyve alapján a tiszta-berki egyház gondnoka panaszolja, hogy Szoboszlai Sándor birtokos 6 véka buza egyházi adónál többet fizetni nem akar, pedig bérlevél szerint 12 vékára kötelezhető.

Szoboszlai Sándor, ki Tiszta-Berken első nagybirtokos, a legmagasabb osztályba sorozandó s mint ilyen tizenkét véka buzával megrovandó, — miről egyházi előljárátság jegyzőkönyvi kivonatban értesítettik.

91. sz. A missió-körök lelkészei jelentéseiket beterjesztik.

Jelentéseik felolvastatván, örvendetes tudomásul vétetnek s a főt. egyházkerületre telterjesztetni határozatnak.

92. sz. Esperes ur jelenti, hogy tavaszi gyűlésünk 74. sz. határozata alapján az egyházkerületi képviselők e jelen gyűlésünkön választandók meg.

A választás titkos szavazással megejtetvén, Szél György egyházi és Torday Imre világi tanácsbíró urak általános szavazattöbbséggel egyházmegyénk egyházkerületi képviselőiül megválasztattak.

93. sz. Ferenczy Gyula krassói lelkész a belhivatalnoki fizetések rendezéséről és egyházaink anyagi megszervezéséről készített kimerítő és részletes javaslatot terjeszt be.

A bemutatott javaslat tárgyalás alapjául elfogadtatik s körözés végett az esperesi hivatalnak kiadatik, s érdemleges megvitatása a tavaszi egyhm. gyűlésre tűzetik ki.

94. sz. Melegh Albert k.-remetei lelkész bejelenti, hogy Kőszeg-Remete község lakosai által a községi erdőből eladott 5160 frt értékű fa árát, ugy a község által szintén eladott 840 forint értékű fa árát az egyháznak felajánlották, mely nagyértékű adomány egyháztanács által hálás elismerés és köszönettel el is fogadtatott, de a készpénz az egyház pénztárába máig sem fizettetett be, s annak hollétéről s mikénti kezeléséről tudomással sem bír.

Örömmel veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk a vallásos buzgósággal párosult nemeskeblűség e fényes adományát, — s ugyanakkor aggodalom tölti el ezen tekintélyes összeg kezelésénél felmerült szabálytalanság miatt; miért is az egyháztanács utasittatik, hogy 15 nap alatt kimerítő jelentést tegyen az esperesi hivatalhoz arról, hogy a község lakosai által a tulajdonukat képező és eladott, — ugy maga a köz-

ség, mint erkölcsi testület által a tulajdonát képező és eladott 5160 frt és 840 frt fa értéke, mely az egyház javára mindkét fél által felajánlva és elfogadva lett, befizettetett-é az egyház pénztárába és mikor? hol gyümölcsöztetik ezen összeg s az erre vonatkozó számadás miért nem terjesztetett eddigelé az egyháztanács elbírálása alá.

Lelkész felhivatik, hogy a befizetett, esetleg befizetendő összegnek gyümölcsöztető elhelyezéséről aképen gondoskodják, hogy az egy teljes hitelt érdemlő pénzintézetnél tétessek betétbe, egyidejűleg a felsőbb hatóságilag is megerősített adománylevelet terjessze be; egyebekben ezen ügyletből kifelőlyőlag úgy a lelkész, mint az egyháztanács egyetemének személyi és vagyoni felelőssége ezennel kimondatik és megállapittatik.

95 sz. Kolumbán Sándor szatmárhegyi fitanító és orgonista kérelmez az iránt, hogy saját költségére a jövő iskolai évre egy alkalmas segédtanítót tarthasson.

Tekintettel folyamodó megrongált egészségi állapotára s hosszas szolgálatára, kérelme folytán megengedtetik, hogy a jövő iskolai év folyamára a tanítás és éneklésre teljesen alkalmas segédtanerőt — minden jog fentartása nélkül — saját költségén alkalmazhasson.

96. sz. Olvastatott az amaczi egyház előljáróságának kérelme az iránt, hogy az egyház által megvásárolt Mády-féle birtokra a „Magyar földhitelintézet“ javára bekebelezett 1000 forint, illetve a fenálló 717 frt 36 kr. átvállalására vonatkozó kötelezettségi okiratra a jóváhagyási záradék vezetessék rá.

Tekintettel arra, hogy ezen adás-vevési jogügylet az egyházmegyének 1890. évi 53. számú s az egyházkerületnek 1890. évi 91. számú határozatával már jogérvényesen helybenhagyatott, a bemutatott kötelezettségi okirat elfogadtatván, jóváhagyatik s megerősítés végett ajánlólag a mélt. és főtiszt. egyh. kerületi gyűlésre felterjesztetni határoztatik.

97. sz. A kis-paládi egyház előljárósága tarthatatlan, rossz állapotban levő templomának és tornyának kijavítását czélba véve, ifj. Vajnai Bálint szatmári lakos, vállalkozó ácsmester által készített költségvetést, sőt nevezett vállalkozóval 550 frt árban megkötött „munkavállalati szerződést“ is beterjeszti; továbbá jelenti, hogy a különben is sok egyházi terhet viselő egyháztagokra a javítási költség ki nem vetethető, tehát az 550 forintot a templomépítésre takarékpénztárban kamatozó tőke kamatából veszi ki, azon határozott kijelentéssel, hogy ők a templom-kassa tőkéjét fogyasztani nem akarják, sőt ócska templomukat kijavítani épen azért szándékuk, hogy így az új templom építés

még évekig elodázható levén, tőkéjük oda növekedjék, hogy nemcsak a kor igényeinek megfelelő diszes templomot építhessenek, hanem még tartaléktőkéjük is maradjon. Kéri tehát az egyházi előjáróság, hogy egyházmegye minden eljárásukat és intézkedésüket hagyja helybe és erősítse meg:

Bár jelen beterjesztett költségvetés a munka-vállalati szerződés megkötése előtt az egyházmegye építkezési bizottságához lett volna beterjesztendő s a szerződés — épen ez évi tavaszi közgyűlésünk határozata értelmében — csakis a bizottságilag helybenhagyott költségvetés alapján lett volna megköthető; de mert a szerződés értelmében a munkálat f. év augusztus 1-én már meg is kezdetett és szakadatlanul folyik, kivételesen közgyűlésünk a beterjesztett költségvetést és szerződést helybenhagyja, az egyháznak azon intézkedését, hogy az 550 forint költséget, a templomépítési tőkéből illetve annak kamataiból kivehesse, megerősíti; azonban az egyházi előjáróságot talán az egyház kárával is járó mulasztásért inti, hogy jövőre az egyházmegye határozatait kellő figyelemre méltassa.

98 sz. Ugyancsak a kispaládi egyház előjárósága az iránt kérelmez, hogy az új templom építéshez összehordott kömennyiséget — mely építész szakértő által megvizsgáltatván, hasznavehetetlen anyagnak találtatott, — eladhassa s az így nyerendő pénzből kijavított ócska templomát körül kerithesse.

A jelzett kömennyiség eladását közgyűlésünk indokailból megengedi, úgy hogy a templom körülkerítéséből esetleg fenmaradó összeg a templom és torony javítási költségeinek fedezetére fordíttassék.

99. sz. 50/1893. sz. a. a kispaládi egyházban a lelkészi díjlevél szénafizetésre vonatkozó 7-ik pontjának kiigazításával megbízott küldöttség beterjeszti munkálatát, melyben jelentik, hogy a díjlevél nevezett pontját 5 évre a bérfizető egyháztagokkal együtt sikerült megváltoztatniok, mely bár a bérlevél szerinti szénafizetésnél kevesebbet mutat, de minthogy az egyházi előjáróság egyező állítása szerint 30—40 év óta nem fizetik a szénát bérlevél, hanem csak a koronkint változó egyháztanács önkénye szerint, — ajánlják tervezetüket elfogadásra.

E terv szerint az egyház fizet évenként lelkésznek 41, tanítónak 5 szekér szénát, egy-egy szekér nyolcz rudásával számíttatván.

Jelen bizottsági munkálat, mely az egyház tagjai által is elfogadtatott, 5 évre megerősített s az egyházi előjáróság a szénafizetés ily módon való kivetésére utasíttatik.

100. sz. A szárazberki egyház előjárósága, a még 1-58-ban készült, s már évek sora óta mellőzött kántortanítói díjlevél helyett, a

mai kornak megfelelő új díjlevelet készített s azt három, illetve négy példányban beterjesztvén, megerősíttetni kéri.

Jelen díjlevél mindenik példányába a 2-ik pont alatt lényeges hiba csuszván be, kiigazítás végett az egyházi előjárósághoz visszatétetik.

101. sz. A pettyáni egyház presbyteriuma vizimalma eladhatására kér engedélyt, indokolván kérelmét azzal, hogy már évek óta határukon alkalmas forgóhely nincs; a csekély jövedelemmel a baj, fáradtság és költség — mit a malom fenntartása igényel — nincs megfizetve, végre hogy a malom egyes részei oly rozzant és elavult állapotban vannak, hogy az egész könnyen megsemmisülhet.

Közgyűlésünk tekintettel az ügy sürgős voltára, Balogh István és Böszörményi Zsigmond tanácsbíró urakat megbizva, hogy haladéktalanul helyszini szemlét tartván s az eladás szükségességét véleményezvén, — a vizimalom eladás ügye jóváhagyás végett még az őszi kerületi gyűlés elé terjeszthető legyen.

102. sz. A bányavidéki lelkész értekezleti kör, az egyetemes lelkész értekezlettől megbízatást nyervén véleményadásra, hogy vajjon célszerű-e, szükséges-e az egyházlátogatás idejét a téli hónapokról a tavasziakra áttenni? — beterjeszti munkálatát s javasolja, hogy úgy egészségi, mint tanügyi érdekekből az egyházlátogatás a téli hónapokról a tavasziakra, még pedig áldozó csütörtököt megelőző hétre, és annak csonka hetére tétessék át.

Közgyűlésünk beható vita után a régi gyakorlat mellett nyilatkozott.

103. sz. A bányavidéki lelk. ért. kör. tárgyalás alá vévén Sinka Lajos tanítótestületi képviselőnek az egyházmegyei közgyűléshez intézett azon kérvényét, hogy a tanítótestületi képviselők is, a központi egyházmegyei gyűlés alkalmával, mint a gyűlés alkotó tagjai valami alapból nap- és fuvardíjjal látassanak el — indítványozza, hogy a tanító képviselők ezen jogos kérelme teljesíttessék, s a tanítói testület két képviselője a gyűléstartási pénztárból a lelkészekével egyenlő napidijban részesíttessenek.

Tavaszi közgyűlésünk 25. számú határozatával egy bizottságot épen a végből nevezett ki, hogy központi gyűlésünk alkotó tagjai napidijjal való mikénti ellátása felől tervezetet készítsen, s a tanítótestület képviselőinek napidijaira vonatkozólag véleményt adjon, — e kérvény is a bizottsághoz tétetik át.

104. sz. A nagybányavidéki lelk. ért. kör megbízás folytán az iskolai körlátogatók fuvardíjjal való ellátása végett beterjeszti javaslatát, mely szerint a körlátogatók évenként — miután az egyházmegye

közpénztára megerősödött, s a tanügy érdekében e szükséges terhet megbirja — 5—5 forint fuvardijjal láttatnának el.

Községülésünk méltányolva a fáradságot és költséget, melyet körlátogatók a tanügy érdekében tesznek, fuvardijaikat 5 forintban megállapítja, jövőre pedig minden iskola után egy forintot vet ki, mely egyházlátogatás alkalmával egyéb fizetni valókkal lesz beszédendő.

105. sz. A mikolai egyház előljárósága a templommal szemben fekvő pusztá telket Szalkai Lászlótól 635 forintért iskola helyiségül megvásárolván, — bejelenti s ennek kapcsán tudatja, hogy a vételár egy részét birtokaránylagosan, az egyház tagjaira veti ki; a többire nézve pedig kéri egyházmegyét, hogy 250 forintos regále kötvényét eladhassa s abból a vételár kivetés útján elő nem állitható hányadát kifizethesse, indokolván azzal, hogy regále kötvényük 4⁰/₀-ot jövedelmez, ők pedig kölesön vevén az összeget, nagyobb kamatot kénytelenek fizetni.

Mikolán a jelenleginél tágasabb iskola telek vásárlása és iskola építése égető szükség levén, községülésünk a 250 forintos regále kötvény eladását megengedi, elvárván a népes és tehetős mikolai egyháztól és hiveitől, hogy a többi összeget önerejükön mielőbb állítsák elő s úgy a kor, mint az egyház kívánalmainak megfelelő iskolát építsenek és rendezzenek be.

106. sz. Tiszta-Berekről Szabó Mihály és társai a 30/1893. sz. a. szántás ügyében hozott határozat ellen felebbezést jelentenek be.

Felebbezésök a főtiszteletű egyházkerületi községülés elé felterjesztetik.

107. sz. Szél György lelkész jelenti, hogy megbízatásszerűleg a könyvtár leltározását megejtette, s úgy a beiktatást, mint a kezelést rendben vezetettnek találta.

Helyeslő tudomásul vétetik.

108. sz. A hiripi egyház előljárósága jelenti, hogy az egyház által még 1871-ben megvett birtok ma sines az egyház nevére átírva, kéri az átíratáshoz a felsőbb hatóság jóváhagyását.

Az ügy megvizsgálása végett Tóth Dániel n.-kólesi lelkész és id. Böszörményi Sándor urak kiküldetnek, jelentésök bevértatván.

109. sz. A nagybányavidéki lelk. ért. kör nevében Gergely Károly elnök indítványt terjeszt be az állami anyakönyvvezés behozatala esetén a lelkészek kárpótoltatása ügyében.

Gyűlésünk az indítványt egyhangulag magáévá teszi s a további lépések megtétele végett a Főt. egyházkerületi gyűlés elé felterjeszti.

110. sz. Az egyházmegyei közpénztárnok 1892. évi számadásának megvizsgálására kinevezett küldöttség beterjeszti jelentését a következőkben:

Először is a már megvizsgált 1891. évi számadásra vonatkozólag kívánunk rövid említést tenni. Jelzett számadásra nézve ugyanis annak idején az egyházmegyei számvizsgáló bizottság és annak jelentése alapján az egyházmegyei közgyűlés azon megjegyzést tette (lásd 1892. aug. 2. gy. jk. 90. sz.), hogy 2 frt 30 kr. pénztárnok javára irandó. Ezzel szemben pénztárnok kijelenti, hogy 1891. évi számadásának 11-ik lapján 6. sz. a. a konszenszus czim alatt beszédett összegből egy tétel — nevezetesen hogy Imre Károly tanító Kőszeg-Remetéért fizetett 2 frt 10 krt — a másolásnál kimaradt, a lapösszegbe azonban beszámoltatott, ez összegnek tehát maradnia kell s a 2 frt 10 kr. nem irandó pénztárnok javára.

A még fenmaradó 20 krajczárra vonatkozólag pénztárnok jelenti, hogy annak megtérítését nem kívánja igénybe venni. Ezek szerint az 1891. évi számadás eredménye marad — mint a számadásban kimutatott — **423 frt 25 kr.**

Az 1892-ik évi közpénztárnoki számadásról következő a jelentésünk:

Bevett pénztárnok e-kerületet illető pénzt	670 frt 44 krt.
Kiadott „ „ „ „	574 frt 59 krt.
Maradvány e czimen	95 frt 85 kr.
Egyházmegyét illető pénzt bevett . . .	2166 frt 74 krt.
„ „ „ kiadott . . .	1591 frt 19 krt.
Maradvány e czimen	575 frt 55 kr.

A két maradvány teszen együtt **671 frt 40 krt.** Ez összegre vonatkozólag azon megjegyzést tesszük, hogy pénztárnok számadásának első lapján 312 frt 78 krajczár bevételt mutat ki, holott a bevezetett tételek ha összegeztetnek: azokból három krajczárral kevesebb, vagyis 312 frt 75 krajczár jön ki. Ez a három kr. különbözet — mely pénztárnok javára esik — a pénzmaradványt is változtatja, úgy hogy az nem 671 frt 40 kr., hanem 671 frt 37 krajczár lesz.

Vagyoni állapot: 1094 frt 52 kr.

Hátralék — melyről, hogy a kellő intézkedések megtételének szükségességét jelezzük vele, megemlítjük hogy szaporodik — 156 frt 98 kr.

Letétben van a józsefházai egyház harang alapjának 2 drb takarékpénztári könyve 128 frt 23 kr. értékben.

• Ily eredménnyel a számadást helyesnek találván és nyilvánítván indítványozzuk, hogy nt. Gergely Károly pénztárnok urnak hű és buzgó fáradozásáért, lelkiismeretes kezeléséért köszönet szavaztatván: a számadás terhe alól való felmentés a fentartandók fentartásával adassék meg. — Böszörményi Sándor, Décse Ignác, Győri László.

A számadás vizsgáló küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, Gergely Károly pénztáros a küldöttség javaslata alapján az 1892-ik évi számadás terhe alól a fentartandók fentartásával, elismerés mellett felmentetik.

III. sz. A könyvtárnok 1892. évi számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság beterjeszti jelentését a következőkben:

Bevétel volt 41 forint, kiadás 59 frt 57 krajczár, fedezethiány 18 frt 57 krajczár. Hátralék 41 frt 20 krajczár. A számadást ily eredménynyel helyesnek nyilvánítjuk s könyvtárnoknak — elismerés nyilvánítása mellett — a felmentést a szükséges fentartással megadatni véleményezzük. Kapcsolatban azonban a hátralékok szaporodását is megemlítjük. Egyesek nemhogy fenálló hátralékaik törlesztésén munkálnának, sőt növelik azokat. A könyvtárnoknak fedezeti hiánynyal kell lezárnia számadását, mert 41 frt 20 kr. a hátralék, melylyel 16-an tartoznak. Vannak, kik 4, 5, 6, 8 évről adósok. Az ügy érdekében halaszthatatlan, hogy e rendellenességnek eleje vétessék, a legteljesebb szigor alkalmazásával is. — Böszörményi Sándor, Décse Ignác, Győry László bizottsági tagok.

A jelentés tudomásul vétetik, Sátor Dávid könyvtárnok az 1892. évi számadás terhe alól a szokott fentartással elismerés mellett felmentetik. A hátralékosokra nézve 53/1893. sz. a. közgyűlésünk már meghozván határozatát, felette ezuttal napirendre tér.

II2. sz. Rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért folyamodnak: Pásztor István lelkész; id. Peleskey Dániel, Horváth Pál, Szakál Károly, Kolumbán Sándor, Molnár Zsigmond és Baló András tanítók.

Mindezen folyamodók kérvényei ajánlatnak a Főt. egyházkerületi gyűlés pártoló figyelmébe.

II3. sz. A ref. segélyegylethez beadatott nyolcz kérvény, u. m. méhteleki, magosligeti, kispaleskei, nagy-kőleszi, pálfalvai, pettyéni, rozsályi és erdődi egyházak részéről.

Mindnyájan méltóknak találta a segélyre, a főtiszt. és mélt. segélyosztó bizottság figyelmébe melegen ajánlatnak.

II4. sz. A közalapi kérvények elbírálása végett 82. sz. a kinevezett küldöttség beterjeszti jegyzőkönyvét, melynek alapján közgyűlésünk következőleg teszi meg ajánlatát:

Egyházak:

Pettyén temploma kijavítására kér 169 frt 50 krt.

Tekintve az egyház buzgó áldozatkészségét, ajánlatik.

Szamoskőröd adósság törlesztésére kér 150 forintot.

A hiányzó pótlások kiigazítására folyamodó egyház utasittatik, egyébiránt ajánlatik a segélyre

Nagy-Kóles iskolaépítésből származott adósság törlesztésére évenként 5 évre 60—60 forintot kér.

A hiányok pótlásának feltételével ajánltatik.

Magos-Liget templom javításra kér 250 frtot.

Részletes költségvetés pótlásával melegen ajánltatik.

Garbólcz. A mennyiben költségvetésében 315 forintot szükségel s erre fedezete 258 frt 04 krajczár van, nem tudja egyházmegye összeegyeztetni, mi alapon kér 152 frtot?

Nem ajánltatik.

Nagy-Hodos. Szomorú állapotban levő temploma kijavítására kér 300 frtot.

Mint kisdud egyház melegen ajánltatik.

Kak-Szentmárton adósság törlesztésre kér 200 frtot.

Mint sokat építkező, törekvő kis egyház ajánltatik.

Apahégy templomjavítás és iskola építésre kér 100 forintot.

Ajánltatik.

Rozsály közveszélyessé vált avult templomának építésére kér 854 frtot.

Mint nagyon a segélyre szorult kis egyház, melegen ajánltatik.

Sárköz-Ujlak temploma teljes rendbehozására kér 1000 forint tőkesegélyt.

A hiányok pótlásának feltételével segélyre ajánltatik.

Lelkészek:

Gál Péter, súlyos családi állapotára hivatkozva kér 100 frtot.

Ajánltatik.

Melegh Albert súlyos családi viszonyok közt élő lelkész kér 100 forintot.

Ajánltatik.

Bodor Pál népes és terhes családdal bíró lelkész kér 100 frtot.

Ajánltatik.

Kovács Zsigmond csekély fizetésű, feles lelkész 100 forintot kér.

Ajánltatik.

Barkász Albert csekély fizetésű, népes családdal bíró lelkész kér 100 forintot.

Ajánltatik.

Id. Kürthy Károly, mint csekély fizetésű, népes családdal bíró agg lelkész kér 100 frtot.

Ajánltatik.

Pásztor István öreg korára s súlyos családi állapotára hivatkozva kér 200 forint segélyt.

Ajánltatik.

Balajthy Károly, mint népes családú, csekély fizetésű lelkész
kér 100 forintot.

Ajánltatik.

II5. sz. 40/1893. sz. a. Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész
panasza tárgyában a megye alispáni hivatala felkérteni határoztatott,
hogy a papi állás tisztessége ellen elkövetett, minősíthetlen hivatali
erőszakoskodás és meggyalázás ügyében vizsgálatot és szigorú eljárást
indítson mind a községi bíró, mind a esendőrök ellenében.

E tárgyban mind ez ideig semmi lépés nem tétetvén,
egyházmegyénk főgondnoka Ujfalussy Sándor ur ő méltósága,
ugy is mint a megye főispánja felkértek, hogy az alispán
által a vizsgálatot és a megfelelő szigorú eljárást kellő
erélylyel indíttassa meg.

II6. sz. A beruházási és utódsági szabályzatok minden mellékle-
teikkel együtt tanulmányozás s az egészből egy megfelelő szabályren-
delet készítése czéljából:

Gergely Károly és Torday Imre tanácsbíró uraknak
kiadatnak, munkálatuk bevértván.

II7. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére Balogh István, Szeőke Barna
és Molnár Lajos tanácsbíró urak a jegyzőkkel együtt felkérteknek.

Ezek után esperes a tagok kitartó türelmét megköszönve,
a gyűlést bezárja.

A 80. 83—89. 93—96. számokat jegyzette **Torday Imre** v.
főjegyző.

A 77—79, 81—82, 90—92, 97—117. számokat jegyzette **Hajdu**
Zsigmond e. aljegyző.

Törvényszéki ülés

1893. augusztus 17-én.

Jelenvoltak: Bencsik István esperes és Böszörményi Zsigmond h. gondnok elnöklete alatt: Balogh István, Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos, Szeőke Barna és Tordai Imre tanácsbírák. Jegyző: Hajdu Zsigmond.

118. sz. Előadó Torday Imre tanácsbíró.

Király Gyula mikolai ev. ref. lelkész által a mikolai egyház presbitériuma, úgy Császy Bálint egyh. főgondnok ellen, s viszont a mikolai egyház előjárósága által nevezett lelkész ellen emelt vádak és panaszok megvizsgálására kiküldött vizsgáló bizottság a felvett vizsgálati jegyzőkönyveket, s az eljárásról kimerítő véleményes jelentését az összes periratok kapcsában beterjeszti.

A nagy-bányai ev. ref. egyházmegye bírósága Király Gyula mikolai lelkész által Császy Bálint, mint a mikolai egyház főgondnoka s úgy az ezen egyház előjárósága ellen, s viszont a mikolai ev. ref. egyház előjárósága által Király Gyula lelkész ellen emelt panaszok tárgyában, — a panaszlevelek alapos áttanulmányozása, a bizonyítékok megfontolása, a vizsgálati jegyzőkönyvben foglalt vallomások mérlegelése s a vizsgáló bizottság véleményes kimerítő jelentése és az előadói vélemény alapján, zárt ülésben következőleg

ítélt:

A mikolai egyház előjárósága, úgy Császy Bálint egyh. főgondnok, az ellenök Király Gyula lelkész által az egyház vagyonának helytelen és hűtlen kezelése, úgy a lelkész személyét illető rágalmozás miatt emelt panaszok vádjá alól — bizonyítékok elégtelensége folytán — felmentetnek. Király Gyula mikolai ev. ref. lelkész az egyháztanácsi jegyzőkönyvek vezetése körül elkövetett rendetlenség és köteles figyelem elmulasztása, az egyház belhivatalnokaival, előjáróival szemben tanusított s lelkészhez nem illő, goromba, sértő magavise-

let által előidézett botrányos állapot, az egyház belbékéjének megzavarására irányult kapzsiság tényében az egyh. törvény 257. §-a értelmében vétkesnek mondatik ki, s az ugyanezen törvények 240. §. b. pontja alapján a vétség fokozatához képest négy szavazattal három ellenében feddésre ítéltetik. Egyidejűleg a vizsgálattal felmerült s 14 forint 20 krajczárban megállapított költségeknek 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz leendő befizetésére végrehajtás terhe mellett köteleztetik.

119. sz. Előadó: Szeőke Barna tanácsbíró.

Tárgyalás alá vétetett Bartha Mór apai lelkésznek Nagy Gyula és társai ellen beterjesztett panasza.

Olvastatott a vizsgálati jegyzőkönyv, a vizsgáló bírók jelentése, majd az előadó előterjesztése és javaslata, végre a törvény 274. §-a értelmében úgy vádló, mint vádlottak kihallgattattak, minek következtében a bíróság zárt ülésben következőleg

ítélt:

Nagy Gyula és társai, kik 1893. január 8-án tartott egyházi gyűlésben botrányos és minősíthetlen tényök által lelkészt személyében és hivatalában megsértették és minden bajnak előidézői lettek, vétkeseknek kimondatnak s egyh. törvény 257-ik §-a értelmében feddésre ítéltetnek; a vizsgálati költségekben 14 forint 20 krajczár erejéig Nagy Gyula, Kató Ferencz, Varga Gábor és Tóth József, mint a vizsgálat előidézői, egyetemlegesen elmarasztaltatnak. Bartha Mór lelkész azon eljárását pedig, hogy a gondnoki számadás elkészítését megtagadta, visszautasította, a bíróság egyhangulag helyteleníti.

Mindezen jegyzőkönyvi számok általunk a mai napon hitelesítették.

Udvari, 1893. augusztus 28.

Balogh István m. k.

Szeőke Barna m. k.

egyh. megyei tanácsbírák.

TÁRGYMUTATÓ.

77. sz. Szeőke Barna ur az esküt leteszi, tanácsbírói székét elfoglalja.
78. sz. Világi elnök helyettesítettik.
79. sz. Esperes ur jelentést tesz a tavaszi gyűlés óta történt változásokról.
80. sz. Közpénztárnokra adott szavazatok felbontásával megbízott küldöttség jelentése irattárba tétetik.
81. sz. Molnár Lajos tanácsbíró ált. szavazattöbbséggel közpénztárnokká választatott.
82. sz. A segélykérvények bizottságnak adatnak ki elbírálás végett.
83. sz. Kató Ferencz és társai felebbezése az új díjlevelek készítése ügyében, az új díjlevelekkel együtt az egyházkerületre terjesztetik.
84. sz. Apai új díjlevelek a szükséges bélyegekkel elláttatván, a kerületre terjesztendők.
85. sz. Nagy Gy. és társai kérelmökkel elutasítatnak.
86. sz. Apai Kató Gáspár és Kató József presbyteri állásukban megerősíttetnek.
87. sz. Kató Ambrusné kérelmének (hogy az adókulcs szerint) hogy félbért fizessen hely nem adatik.
88. sz. Soltész János főjegyző és tanácsbíró lemondása el nem fogadtatik.
89. sz. A misztótfalusi egyház lelkész fizetésemelésének ügye a ft. kerületre terjesztetik megerősítés végett.
90. sz. Szoboszlai Sándor T.-Berken 12 véka búzát fizessen.
91. sz. A missziói jelentések a kerületre küldendők.
92. sz. Szél György és Torday Imre egyházmegyei képviselőkké választattak.
93. sz. Ferenczy Gy. munkálata — a belhivatalnoki fizetések rendezéséről — körutra indíttatik.
94. sz. A községremetei egyháztanács jelentést tegyen az esperesi hivatalnál a 6000 forintos adomány ügyében.
95. sz. Kolumbán S. szatmárhegyi fitanító segédet tarthat.
96. sz. Az amaczi egyház okirata elfogadtatik s megerősítés végett a kerületre felterjesztetik.
97. sz. A kispaládi templomjavítás költségvetése helybenhagyatik.
98. sz. A kispaládi egyház hasznavehetetlen kömennyiségét eladhatja.
99. sz. Kispaládon a szénafizetés ügye 5 évre rendeztetett.
100. sz. A szárazberki kántortanítói új díjlevél helyesbítés végett visszavétetett.

101. sz. A pettyéni egyház vizimalma ügyében bizottság megy.
102. sz. Az egyházlátogatás ideje marad mint volt.
103. sz. A tanítótestületi képviselők fuvar- és napidija tárgyában beadott indítvány bizottsághoz tétetik át.
104. sz. Az iskolai körlátogatók 5 forint fuvardijat kapnak.
105. sz. Mikola 250 forintos regále-kötvényét eladhatja, a vett telken iskolát építsen.
106. sz. Szabó Mihály tisztaberki lakos és társai felebbezésökkel a ft. kerülethez utasíttatnak.
107. sz. Szél György jelentése a könyvtárról tudomásul vétetik.
108. sz. A hiripi birtokátírás ügyben bizottság küldetik.
109. sz. A bányavidéki kör indítványa az állami anyakönyvvezetés ügyében a kerületre terjesztetik.
110. sz. A pénztárnok számadását vizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetik, Gergely Károly a számadás terhe alól felmentetik.
111. sz. A könyvtárnok számadását vizsgáló bizottság jelentése elfogadtatik.
112. sz. A rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért folyamodók kérvényei ajánltatnak.
113. sz. A ref. segélyegylethez beadott kérvények ajánltatnak.
114. sz. A közalap kérvények átvizsgálásával megbízott küldöttség munkálata elfogadtatik.
115. sz. Szentgyörgyi Zs. homoki lelkész ügyében főgondnok ő méltósága megkerestetik.
116. sz. A beruhuzási szabályok bizottságnak adatnak ki.
117. sz. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság neveztetik ki.
118. sz. Király Gy. mikolai lelkész feddésre ítéltetik.
119. sz. Nagy Gy. és társai apai lakosok feddésre ítéltetnek.

